

новопросвѣтени-тъ Българе, като на свои чада, грижѣше се за тѣхно-то духовно просвѣщеніе, прашаше въ Българія свещенници, които учехъ Българскіи народъ извършахъ Христіанско-то Богослуженіе по Български-тъ книги, които бѣхъ вѣче написани отъ свети-тъ Солунски братіе. Самъ Фотіи написа нѣколко писма на Бориса, въ които го поучаваше и настаняваше въ Евангелски-тъ истини. Всичко отиваше добръ до 866 година. Отъ-тогава ные гледаме вѣче Бориса да иска да се отметне отъ Фотія и да завръзва сношенія съ съ неговіи противникъ, съ Николая. —

Пита се каква причина го накара да постѣпи тѣй?

Католически-тъ историци не се затрудняватъ да дадѣтъ отвѣтъ на този въпросъ. Тѣ утвърдяватъ, че Борисъ и негови-тъ Българе видѣли, че ученіе-то на Константинопольскіи патріархъ не было истинно, и за това се обрѣнахъ къмъ Римскіи патріархъ, та отъ него да вземѣтъ истинно-то Христово ученіе. — Смѣшно нѣщо е да мисли човѣкъ, че токо-що покръстени-тъ Българе сѣ знаели Богословіе-то и каноническо-то право до такава стѣпень, що-то сѣ могли вѣче да рѣшаватъ, кой отъ скаранни-тъ патріарси е былъ правъ, а кой не.

Причини-тъ на Борисово-то отнетване отъ Фотія сѣ были съвсѣмъ други. „Българскіи царъ“, казва единъ безпристрастенъ изслѣдователь, „по своя-та сила и мощество е стоялъ на онова време много по-горѣ отъ „Византійскіи императоръ. И това нѣщо като е добръ съ-„знавалъ, той не е можилъ да допусне, що то земля-та „му да зависи, макаръ бы ще и въ духовно отношеніе, „отъ Имперія-та, на която той е гледалъ като на лесна „плячка“²⁾. — Освѣнъ тази причина, тукъ безъ съмнѣніе сѣ работили и Римски агенти, които въ голѣмо

²⁾ Лавровскій-Кирилъ и Мееодіи, Харьковъ 1863 стр. 100. —